

Õiguskantsler

Teie 01.09.2023 nr

Meie 27.10.2023 nr 7-5/231528/2305496

Koolitransport

Lugupeetud []

Pöördusite õiguskantsleri poole, kuna peate [] valla korraldatud koolitransporti enda lapsele ebasobivaks. Teie hinnangul tuleb lapsel pärast tunde oodata koolibussi liiga kaua, samas kui teised lapsed jõuavad juba varem koju.

Teadaolevatele asjaoludele tuginedes ei ole võimalik üheselt järeldada, et [] vald rikub koolitransporti korraldades Teie lapse õigusi.

Teie lapse tunnid lõpevad neljal päeval nädalas kell 11.25 ja kord nädalas (kolmapäeviti) kell 12.50. Oktoobrikuu alguses muudeti valla koolitranspordi korraldust, mille kohaselt on lapsel nüüd võimalik kolmapäeviti koju jõuda kella [] ja reedeti kella [] väljuva koolibussiga. Esmaspäeviti, teisipäeviti ja neljapäeviti saab laps koju kella [] koolibussiga (vt []).

Kohalikul omavalitsusel tuleb korraldada transport lapse elukohajärgse kooli ja kodu vahel nii, et lapse huvidega arvestataks ([haridusseaduse § 7 lg 2 p 8](#) ja [lastekaitseaduse § 21](#)). Riigikogu on jätnud kohalikule omavalitsusele siin õiguse kaaluda kuidas transporti kodu ja kooli vahel korraldada (vt ka [õiguskantsleri 14.04.2023 seisukohta „Õpilase kooliteekonna korraldamine“](#)).

Vald peaks koolibussi marsruuti ja sõidugraafikut kavandades proovima leida parima lahenduse, mis arvestaks võimalikult palju kõigi laste huvidega, kes valla korraldatud transporti vajavad ja kasutavad. Siiski tuleb kohalikul omavalitsusel leida mõne lapse jaoks erilahendus, sest koolitransport peab olema igale seda vajavale lapsele kättesaadav. Lapsel peab olema võimalik jõuda iseseisvalt ja ohutult bussipeatusse ning bussiooteaeg ei tohiks olla ebamõistlikult pikk.

Mõistlikku ooteaega ei saa üheselt määratleda. Samas võib öelda, et mida pikemalt peab laps bussi ootama ja aega parajaks tegema, seda enam läheb see vastuollu lapse huvidega. Pikk ooteaeg võib mõistetavalt olla ka väsitav ja tekitada tüdimust.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Arusaadavalt võib laps tahta pärast koolipäeva võimalikult ruttu koju jõuda, kuid paraku ei ole alati võimalik ooteaega täielikult välistada. Näiteks tuleb õpilasel oodata pärast koolipäeva bussi, kuna osal õpilastest lõpevad õppetunnid hiljem (vt ka [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lg 2](#)). Kui lapsel tuleb kojuminekuks bussi oodata pikemalt, peab tal olema koht, kus oodata. Esimese klassi laps võib vajada väljaspool kodu ka järelevalvet ja rohkem täiskasvanu juhendamist. Mida pikem ooteaeg ja mida väiksem laps, seda enam peab olema lapse ooteaeg korraldatud, et laps saaks samal ajal ka juhendatult tegutseda.

Olenevalt päevast tuleb Teie lapsel pärast tunde oodata bussi pooleteisest tunnist kuni üle nelja tunni. Lapsel on võimalik olla sel ajal pikapäevarühmas, kus ta saab ka süüa. Neil päevadel, kui lapsele sobiv buss väljub hiljem, on ka söömine korraldatud hilisemaks ajaks (vt []). Pikapäevarühmas tegutsevad lapsed täiskasvanu järelevalve all (vt ka [põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 38 lg 1](#)) ning neile tuleks seal pakkuda ka kehaliselt aktiivset tegevust ([sotsiaalministri 27.04.2020 määruse nr 36 „Tervisekaitseõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“ § 12 lg 1](#)). Kui laps huviringis või trennis ei käi, on hästi korraldatud pikapäevarühm hea võimalus lapse ooteaja sisustamiseks.

Pikapäevarühma sobivust saab hinnata eelkõige lapsevanem koos lapsega, kellega võib selle üle arutada. Kui pikapäevarühma korraldus vanemale või lapsele mingil põhjusel ei sobi, võiks koolile teada anda, millised on pere ootused ning otsida koos kooliga lahendusi rühma tegevuse paremaks korraldamiseks. Mõnele lapsele võib sobida rohkem omaette olemine ja raamatu lugemine, kuid mõni teine laps võib soovida hoopis koos eakaaslastega midagi ette võtta.

Kui soovite, et Teie laps saaks iseseisvalt koolibussiga koju sõita, kuid peate koolibussi muudetud graafikut ja valla pakutavaid lahendusi (pikapäevarühma kasutamise võimalust) siiski ebamõistlikuks, tuleb olukorda hinnata [] Vallavalitsusel. Vallavalitsus peab arvestama kõikide oluliste asjaoludega ja kuulama ära ka lapse arvamuse. Selleks peate uuesti ühendust võtma vallavalitsusega. Kui vallavalitsus ei paku Teie hinnangul sobivat lahendust, võite uuesti pöörduda õiguskantsleri poole.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks (avaldaja andmeteta): [] Põhikool, [] Vallavalitsus, Haridus- ja Teadusministeerium, Sotsiaalministeerium, Terviseamet

Atko-Madis Tammar 693 8432
Atko-Madis.Tammar@oiguskantsler.ee